

УДК 373.046-024.71:81'243

DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9283.43.2025.358783>

Зєня Л. Я.

liubovzenia@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0273-1494>

Київський національний лінгвістичний університет

Дата надходження 31.10.2025. Рекомендовано до друку 19.11.2025

ПРОФЕСІЙНА ГОТОВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТАРШОКЛАСНИКІВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

Анотація. У статті порушується проблема професійної підготовки вчителів до профільного навчання іноземних мов старшокласників з урахуванням диференціації змісту освіти. Акцентуючи увагу на необхідності поглибленого вивчення іноземних мов старшокласниками на основі профільної спеціалізації, авторка статті пропонує передбачити в професійній підготовці вчителів формування їхньої готовності до його реалізації. У статті розглядаються результати наукових розвідок у підготовці вчителів, зокрема і до профільного навчання іноземних мов. Спираючись на результати проведених досліджень та послуговуючись власним досвідом їх упровадження, авторка статті наголошує на необхідності уточнення змісту трудових функцій вчителя і визначення типових завдань його професійно-методичної діяльності як передумови моделювання готовності вчителя до профільного навчання іноземних мов.

Ключові слова: профільне навчання іноземних мов, вчитель, професійно-методична готовність, інтеграція, професійна підготовка.

Zienia L. Ya.

liubovzenia@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0273-1494>

Kyiv National Linguistic University

PROFESSIONAL READINESS OF TEACHERS FOR SPECIALIZED FOREIGN LANGUAGE EDUCATION OF UPPER SECONDARY STUDENTS: A METHODOLOGICAL PERSPECTIVE

Abstract. Introduction. According to the State Standard of Profile Secondary Education of Ukraine (2024), upper secondary education (Grades 10–11(12)) is organized along academic and vocational tracks in order to take into account students' age-related and individual characteristics, as well as their needs and interests connected with future professional activity. The author emphasizes the necessity of implementing profile-based foreign language education due to the exceptional integrative potential of a foreign language as a school subject. One of the most important conditions for effective profile-based foreign language education is the professional readiness of the teacher. The article addresses the problem of forming teachers' professional and methodological readiness for profile-based foreign language education. **Purpose.** The purpose of the article is to outline the content of teachers' professional and methodological readiness for foreign language teaching in the context of the profiling of secondary education, taking into account current professionally determined requirements. **Methods.** The study employs analysis of scholarly literature on the professional training of foreign language teachers, as well as legislative and regulatory documents defining requirements for modern teachers; examination and analysis of previous experience in teacher education, in particular for profile-based foreign language teaching; systematization and generalization. **Results.** The study establishes that the training of teaching

staff capable of implementing profile education for upper secondary school students is of particular importance under conditions of contemporary educational transformations. The research results prove that the professional training of foreign language teachers in higher education institutions should take into account the specific features of profile-oriented (professionally oriented) foreign language education. Since differentiated profile foreign language teaching significantly expands teachers' functions and complicates their professional activity, the author emphasizes the need to develop teachers' professional and methodological readiness for profile foreign language teaching. Prospects for further research are seen in defining the content and typical tasks of teachers' professional and methodological activity aimed at addressing the objectives of profile foreign language education.

Keywords: profile-based foreign language education, teacher, professional and methodological readiness, integration, professional training.

Постановка проблеми. Профілізація середньої освіти передбачає організацію навчання в 10-11(12) класах за академічним та професійним спрямуванням (Державний стандарт, 2024). Диференціація змісту профільного навчання зумовлена необхідністю врахування вікових та індивідуальних особливостей здобувачів середньої освіти, їхніх потреб та інтересів, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю, а також необхідністю забезпечення передумов для формування їхньої індивідуальної освітньої траєкторії на підставі усвідомленого вибору.

Відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти (2024) диференціація змісту навчання за академічним спрямуванням забезпечується поглибленим вивченням окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти; за професійним спрямуванням – освітніми компонентами, які повністю або частково охоплюють зміст професійних стандартів або державних освітніх стандартів з конкретних професій, або стандартів фахової передвищої освіти з певних спеціальностей.

У попередніх публікаціях ми підкреслювали, що іноземна мова як навчальний предмет має надзвичайну здатність до інтеграції змісту різних шкільних дисциплін і реалізації міжпредметних зв'язків і тим самим сприяє профілізації освітнього процесу як за академічним, так і професійним спрямуванням (Зеня, Анісімова, 2025; Зеня, 2024; 2011; 2008 та інші).

Інтеграція як дидактичний принцип формування змісту освіти, що передбачає об'єднання його елементів у цілісність, реалізується в інтегрованих курсах. Саме в них цілісність змісту освіти утворюється через інтеграцію його компонентів на основі спільних для всіх предметів понять, застосування методів і форм навчання, контролю і корекції результатів навчання здобувачів освіти (Енциклопедія, 2008).

Визначення особливостей профільного навчання іноземних мов передбачає урахування проявів інтегративних зв'язків на всіх рівнях освітнього процесу. Взаємопроникнення і взаємодія змісту різних шкільних дисциплін та іноземної мови як навчального предмета виявляється в тому, що знання з інших дисциплін, які передаються за допомогою іноземної мови, є засобом для оволодіння нею, а іноземна мова є засобом для отримання цих знань. На відміну від традиційних міжпредметних зв'язків у курсі іноземної мови, які стосуються, головним чином, предметного (екстралінгвального) змісту і певною мірою операційно-діяльнісних зв'язків (наприклад, міжпредметні зв'язки з літературою зумовлюють використання на уроках іноземної мови низки літературознавчих прийомів роботи з текстом), інтегрування іноземної мови з іншими предметами передбачає встановлення всіх зв'язків (інформаційно-змістових, операційно-діяльнісних та організаційних) у

комплексі. Це створює для іноземної мови реальну можливість її використання в конкретній практичній діяльності, пов'язаній з економікою (економічний профіль), з медициною (медичний профіль), з екологією (екологічний профіль), з правом (юридичний профіль) тощо (Зеня, 2008; 2011; Зеня, Анісімова, 2025).

Профільне навчання, побудоване на основі диференційованого, індивідуального та інтегративного підходів, характеризується спільними для обох спрямувань (академічного й професійного) вимогами до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, впорядкованими за освітніми галузями; поглибленим / професійно орієнтованим вивченням групи споріднених навчальних предметів (інтегрованих курсів) однієї або кількох освітніх галузей; наявністю основних та поглиблених орієнтирів для оцінювання, на підставі яких визначається рівень досягнення здобувачами освіти результатів навчання; гнучкістю у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти (Державний стандарт, 2024).

Диференціація змісту профільної освіти зумовлює виділення варіативних моделей профільного навчання іноземних мов старшокласників, які характеризуються різними рівнями сформованості іншомовної комунікативної компетентності.

Однією з умов реалізації профільного навчання є педагогічні кадри, здатні виконувати його завдання в процесі виконання своїх професійних функцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки вчителя іноземних мов, удосконалення його фахових компетентностей відповідно до мінливих вимог сучасності, визначення ролі вчителя в контексті реформування середньої освіти висвітлювалася на сторінках наукової літератури (А. О. Анісімова, О. Б. Бігич, О. В. Бирюк, Г. Е. Борецька, Н. Ф. Бориско, В. Буренко, О. І. Вовк, О. М. Гармаш, І. П. Задорожна, Л. Я. Зеня, О. О. Коломінова, С. Ю. Николаєва, Н. В. Майер, А. І. Мельник, О. О. Паршикова, Т. К. Полонська, В. Г. Редько, С. В. Роман, Л. А. Сажко, В. П. Свиридюк, Т. О. Стеченко, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші). Науковці досліджували з-поміж інших аспектів професійної підготовки передумови формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземних мов; навчально-стратегічної компетентності з урахуванням індивідуального підходу; предметно-методичної, зокрема таких її складників як тестова, медіативна, проектна компетентності та інші.

У науковій літературі розглядалася також проблема підготовки вчителів до профільного навчання іноземних мов і до реалізації допрофільної підготовки здобувачів середньої освіти засобами іноземної мови (Н. П. Басай, Л. Я. Зеня, Т. К. Полонська, В. Г. Редько, С. О. Рябушко, Л. А. Сажко, Т. В. Сорока, В. І. Чобітько та інші) як однієї з умов його реалізації (Концепція профільного навчання в старшій школі, 2003; 2009; 2013; Державний стандарт профільної середньої освіти, 2024).

Для формування професійно-методичної готовності вчителя до профільного навчання старшокласників іноземної мови на основі дослідження його специфіки укладено й запропоновано і здобувачам вищої освіти, і вчителям іноземних мов інтегрований курс “Навчання іноземних мов у старшій профільній школі” (Зеня, 2007; 2008), програму нормативної навчальної дисципліни “Методика навчання англійської мови у профільній школі” (Сорока, Рябушко, 2024).

За результатами аналізу підходів до організації іншомовної освіти, освітнього середовища старшої профільної школи обґрунтовано концептуальні засади та розроблено методику підготовки майбутнього вчителя до профільного навчання старшокласників іноземних мов (Зеня, 2011; 2015).

Науковці досліджували також актуальні питання організації профільного навчання іноземної мови учнів старшої школи закладів загальної середньої освіти України (Полонська, 2014), розуміння і усвідомлення яких сприяло б підвищенню ефективності професійної діяльності вчителя іноземної мови.

З огляду на те, що засобом профілізації змісту навчання іноземних мов у старших класах залежно від обраного профілю розглядаються елективні курси, колективом наукових співробітників відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України під керівництвом В. Г. Редька (І. В. Алексеєнко, Н. П. Басай, О. В. Басай, Є. В. Долинський, О. С. Пасічник, Т. К. Полонська) розроблено Концепцію навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для учнів 10-11 класів профільної школи (Профільне навчання, 2015). Науково-теоретичні положення запропонованої концепції послугували підґрунтям для укладання навчальної програми елективних курсів з іноземних мов для старшої школи закладів загальної середньої освіти, адресованої вчителям іноземних мов, методистам, авторам підручників і посібників, студентам мовних факультетів педагогічних закладів вищої освіти (Редько, 2015).

Однак проблема професійної підготовки вчителя до профільного навчання іноземних мов не може вважатися остаточно розв'язаною і дотепер залишається актуальною. Цілі, структура, зміст і засоби професійної підготовки вчителів до профільного навчання іноземних мов вимагають наразі переосмислення відповідно до нового Державного стандарту профільної середньої освіти (2024) і вимог до фахових компетентностей учителя, зазначених у новому Професійному стандарті “Вчитель закладу загальної середньої освіти” (2024).

Метою цієї публікації є окреслити зміст професійно-методичної готовності вчителя до навчання іноземних мов в умовах профілізації середньої освіти з огляду на сучасні професійно зумовлені вимоги.

Основні результати дослідження. Готовність до професійної діяльності вчителя іноземної мови розглядаємо услід за В. Редьком і В. Буренко (2021) як “його інтегративну якість, елемент його свідомої діяльності, форму усвідомлення і прийняття системи залежності професійної майстерності від зовнішніх і внутрішніх чинників” (с. 3).

До зовнішніх чинників відносимо сучасний освітній контекст і зміст професійної діяльності вчителя іноземної мови в умовах профілізації середньої освіти; вимоги до вчителя, зафіксовані в державних нормативних актах, забезпечення відповідної професійної підготовки в державних інституціях.

Внутрішніми чинниками розглядаємо фахові компетентності й особистісні якості, що забезпечують здатність учителя іноземних мов виконувати професійні функції в умовах профілізації середньої освіти.

Сучасний освітній контекст як сукупність соціальних, політичних, економічних та культурних факторів, що впливають на освіту, характеризується в низці наукових публікацій. Науковці розглядають підходи до розв'язання актуальних проблем запровадження профільної освіти в Новій українській школі з урахуванням здобутків вітчизняної педагогічної теорії і освітньої практики та досвіду зарубіжних освітніх систем; дидактичні системи і моделі профільної середньої освіти академічного і професійного спрямування та їх реалізацію в освітній практиці; особливості реалізації профільного навчання в умовах воєнного стану, а також підготовку педагогічних працівників до реалізації профільної середньої освіти (Профільна середня освіта, 2024).

Ретроспективний аналіз досвіду впровадження профільного навчання на третьому рівні повної загальної середньої освіти в добу незалежності України з

екстраполяцією на сучасні психолого-педагогічні умови його реалізації в контексті оновлення шкільної освіти ми висвітлили в попередній публікації (Зеня, 2024).

Раніше також розглядалися особливості профільної іншомовної освіти старшокласників крізь призму інтеграції іноземної мови як навчального предмета з іншими навчальними дисциплінами, що забезпечує встановлення і реалізацію міжпредметних інформаційно-змістових, операційно-діяльнісних та організаційних зв'язків у комплексі (Зеня, Анісімова, 2025).

У межах цієї публікації зосереджуємо нашу увагу на професійній діяльності вчителя іноземної мови в умовах профілізації середньої освіти.

Зміст професійної діяльності вчителя і вимоги до його фахових компетентностей на сучасному етапі окреслено в державних законодавчих документах та нормативних актах, що регламентують функціонування вітчизняного освітнього простору (Державний стандарт базової середньої освіти, 2020; Державний стандарт профільної середньої освіти, 2024; Національна рамка кваліфікацій, 2020; Професійний стандарт "Вчитель закладу загальної середньої освіти", 2024; Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, Наказ МОН № 686 від 15.05.2024 та інші).

Варто зазначити, що проблеми підвищення ефективності професійної підготовки вчителя з урахуванням сучасного контексту освітньої діяльності та оновлених вимог до його готовності здійснювати професійну діяльність активно обговорюються в освітянській спільноті. Широкому загалу доступні, зокрема, результати дискусії, що відбувалася під егідою Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) під час проведення круглого столу "Оновлення освітніх програм підготовки вчителів у контексті реформи "Нова українська школа" та викликів війни", організованого Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна (2024).

Так, О. Єременко, заступниця голови НАЗЯВО, окреслила основні проблеми, які викрилися в процесі акредитації освітніх програм підготовки вчителів в закладах вищої освіти. До найбільш поширених були віднесені такі: недостатня якість освітніх програм, зокрема для здобувачів ступеня вищої освіти "магістр", їх невідповідність сучасним вимогам; відсутність компетентнісного забезпечення освітніх програм; надання нерелевантних професійних кваліфікацій; диспропорційне співвідношення фахової і педагогічної складових у змісті освітніх програм; порушення послідовності дисциплін-пререквізитів і практик; невідповідність кваліфікаційних робіт предметній галузі; відсутність достатнього впливу внутрішньої системи якості освіти в університетах на якість освітніх програм та інші (Круглий стіл, 2024).

Спікери зацентрували також увагу на необхідності підвищення психолого-педагогічної складової в процесі підготовки вчителів, імплементації сучасних технологій та міжнародних практик в освітній процес, а також нагальності подолання освітніх втрат тощо. У центрі уваги знаходилися також питання підготовки вчителів для профільного навчання (Круглий стіл, 2024).

За відсутності стандарту вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) основні вимоги до вчителя зафіксовані в Професійному стандарті "Вчитель закладу загальної середньої освіти" (2024), з огляду на які і розробляються освітні програми. За Професійним стандартом (2024), учитель повинен виконувати такі трудові функції: навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів); партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу; участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища; провадження освітнього процесу; безперервний професійний розвиток.

Для виконання цих функцій вчитель має володіти такими компетентностями: мовно-комунікативна; предметно-методична; інформаційно-цифрова; психологічна; емоційно-етична; компетентність педагогічного партнерства; інклюзивна; здоров'язбережувальна; прогностична; організаційна; оцінювально-аналітична; здатність до навчання впродовж життя. Зазначені компетентності конкретизуються досить розгалужено в субкомпетентностях на рівні знань, умінь та навичок, комунікації, відповідальності і автономії (Професійний стандарт, 2024).

Перед закладами вищої освіти постає задача оновлення освітніх програм відповідно до вимог Професійного стандарту (2024) з урахуванням предметної спеціальності. На сторінках наукової літератури ми навели результати оновлення освітніх програм на другому (магістерському) рівні з підготовки вчителів двох іноземних мов та зарубіжної літератури за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) за спеціалізаціями А4.023 Французька мова та зарубіжна література, А4.024 Іспанська мова та зарубіжна література, А4.022 Німецька мова та зарубіжна література в Київському національному лінгвістичному університеті (Зеня, Борецька, Свиридюк, 2024; Зеня, Борецька, 2025). Відповідно до компетентностей були уточнені прогнозовані програмні результати навчання і освітні компоненти, які їх забезпечують.

Вважаємо, що фахові компетентності і програмні результати навчання, а відповідно й освітні компоненти, які забезпечують їх формування, мають бути переглянуті з урахуванням нагальної потреби у формуванні у здобувачів вищої освіти готовності до профільного навчання іноземних мов і виконання трудових функцій в умовах профілізації середньої освіти.

Ідеться про розширення функцій, а відповідно й ускладнення професійної діяльності вчителя з огляду на особливості профільної школи як освітнього середовища і на специфіку профільного навчання старшокласників іноземних мов (Зеня, 2008, 2011; Зеня, Анісімова, 2025).

Вчитель іноземної мови профільної школи має бути готовим до досягнення цілей поглибленого вивчення іноземної мови за рахунок профільної спеціалізації; до роботи з оновленим інтегрованим профільно орієнтованим змістом навчання іноземної мови; до проектування і викладання профільних елективних курсів відповідно до програм поглибленого профільно орієнтованого вивчення предмета, до застосування сучасних технологій навчання іноземної мови відповідно до профілю, до організації і проведення інтегрованих уроків іноземної мови, які поєднують специфіку двох і більше освітніх галузей (наприклад, іноземної мови з екологією або з економікою, або з літературою, або з історією, або з фізикою та математикою тощо); до забезпечення варіативності і особистісної орієнтації освітнього процесу, проектування індивідуальних освітніх траєкторій і завершення професійного самовизначення старшокласників; до розвитку здібностей і компетентностей учнів, необхідних їм для продовження освіти, для їх соціалізації і самореалізації.

Висновки. В умовах сучасних освітніх трансформацій особливого значення набуває підготовка педагогічних кадрів, здатних здійснювати профільне навчання старшокласників. Як свідчить досвід, педагогічні кадри є однією з найважливіших умов реалізації профільного навчання. Професійна підготовка вчителя іноземних мов в закладах вищої освіти має відбуватися з урахуванням специфіки профільно (професійно) орієнтованої іншомовної освіти. Диференційоване профільне навчання іноземних мов значно розширює функції вчителя й ускладнює його професійну діяльність. Метапредметним результатом професійної підготовки вчителя

вважаємо його готовність до профільного навчання іноземних мов як сукупність компетентностей і професійно-особистісних якостей.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо у визначенні змісту і типових завдань професійно-методичної діяльності вчителя іноземних мов у профільному навчанні відповідно до трудових функцій. Уточнені зміст і типові завдання професійно-методичної діяльності уможливають моделювання готовності до профільного навчання іноземних мов як сукупності вимог до вчителя, які мають бути віддзеркалені в освітніх програмах.

Конфлікт інтересів

Автор не має потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Штучний інтелект у дослідженні не застосовано.

ЛІТЕРАТУРА

- Державний стандарт базової середньої освіти, 2020.
https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/#google_vignette
- Державний стандарт профільної середньої освіти. (2024).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>
- Енциклопедія освіти. (2008). Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. Юрінком Інтер.
- Зеня, Л. Я. (2015). Концепція професійно-методичної підготовки майбутнього вчителя до навчання іноземних мов учнів старшої профільної школи. *Професійно орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми та перспективи*: Колективна монографія (Л. А. Сажко, Заг. ред.). Вид. центр КНЛУ, 36–77.
- Зеня, Л. Я. (2008). Навчання іноземних мов у старшій профільній школі: лекційно-практичний курс: посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид-во ГДПІМ.
- Зеня, Л. Я. (2007). Програма інтегрованого курсу “Навчання іноземних мов у старшій профільній школі” для професійно-методичної підготовки / перепідготовки вчителів іноземної мови (спеціальність 7.010103 “Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література”). Вид-во ГДПІМ.
- Зеня, Л. Я. (2024). Профілізація середньої освіти: проблеми і перспективи. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*: зб. наук. праць, Вип. 41, 9–20.
- Зеня, Л. Я. (2011). Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи: моногр. Вид-во ГДПІМ.
- Зеня, Л. Я., & Анісімова А. О. (2025). Навчання іноземних мов в контексті профілізації середньої освіти: досвід і реалії. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*: зб. наук. праць. Видавничий центр КНЛУ. Вип. 42, 9–17.
- Зеня, Л. Я., Борецька, Г. Е., & Свиридчук, В. П. (2024). Професійна підготовка вчителя іноземної мови і зарубіжної літератури на другому (магістерському) рівні вищої освіти: зміст та структура освітньої програми. *Іноземні мови*, 3, 11–23.
- Концепція профільного навчання в старшій школі (2003). Педагогічна преса.
- Круглий стіл “Оновлення освітніх програм підготовки вчителів у контексті реформи “Нова українська школа” та викликів війни”. (2024).
<https://www.youtube.com/watch?v=wXiCulmJ03s>

Навчальна програма елективних курсів з іноземних мов для старшої школи ЗНЗ. (В. Г. Редько, Т. К. Полонська, Н. П. Басай [та ін.]; В. Г. Редько, Наук. ред.). Педагогічна думка, 2015.

Національна рамка кваліфікацій. (2020) (в редакції від 14.06.2025).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України № 686 від 15.05.2024).

<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-polozhennia-pro-akredytatsiiu-osvitnikh-prohram-za-iakymy-zdiisniuietsia-pidhotovka-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-zareiestrovanyi-u-ministerstvi-iustytisii-ukrainy-04-lypnia-2>

Полонська, Т. К. (2014). Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи: метод. рек. Педагогічна думка.

Про затвердження Концепції профільного навчання у старшій школі (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1456 від 21.10.2013).

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1456729-13#Text>

Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі (Наказ Міністерства освіти і науки України № 854 від 11.09.2009).

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0854290-09#Text>

Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації: збірник матеріалів (2024) (Ляшенко О. І., Засекіна Т. М., Мальований Ю. І. Литвинова С. Г., Малиношевська А. В., Заг. ред.). Видавничий дім “Освіта”.

Профільне навчання іноземної мови у старшій школі – нагальна соціальна потреба. Концепція навчальних посібників елективних курсів з іноземних мов для учнів 10–11 класів профільної школи. (2015). *Рідна школа*, 5–6.

Професійний стандарт “Вчитель закладу загальної середньої освіти”. (2024).

<https://mon.gov.ua/news/informatsiine-povidomlennia>

Редько, В., & Буренко, В. (2021). Функції сучасного вчителя іноземної мови в умовах компетентісно орієнтованого навчання: дидактичні та методичні аспекти проблеми. *Іноземні мови в школах України*, 1, 2–5.

Сорока, Т. В. & Рябушко, С. О. (2024). Робоча програма навчальної дисципліни “Методика навчання англійської мови у профільній школі”, освітній ступінь “магістр”, спеціальність 014 Середня освіта. Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/ok-7-metodyka-navchannja-anhlijskoyi-movy-u-profilnij-shkoli-2024.pdf>

REFERENCES

Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity, 2020.

https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/#google_vignette

Derzhavnyi standart profilnoi serednoi osvity. (2024).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text>

Entsyklopediia osvity. (2008). Akad. ped. nauk Ukrainy; holovnyi red. V. H. Kremen. Yurinkom Inter.

Zienia, L. Ya. (2015). Kontsepsiia profesiino-metodychnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia do navchannia inozemnykh mov uchniv starshoi profilnoi shkoly. Profesiino oriientovane navchannia inozemnykh mov u starshii profilnii i vyshchii shkoli: problemy

- ta perspektyvy: Kolektyvna monohrafiia (L. A. Sazhko, Zah. red.). Vyd. tsentr KNLU, 36–77.
- Zienia, L. Ya. (2008). Navchannia inozemnykh mov u starshii profilnii shkoli: lektsiino-praktychnyi kurs: posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl. Vyd-vo HDPIIM.
- Zienia, L. Ya. (2007). Prohrama intehrovanoho kursu “Navchannia inozemnykh mov u starshii profilnii shkoli” dlia profesiino-metodychnoi pidhotovky / perepidhotovky vchyteliv inozemnoi movy (spetsialnist 7.010103 “Pedahohika i metodyka serednoi osvity. Mova ta literatura”). Vyd-vo HDPIIM.
- Zienia, L. Ya. (2024). Profilizatsiia serednoi osvity: problemy i perspektyvy. Visnyk KNLU. Seriia Pedahohika ta psykholohiia: zb. nauk. prats, Vyp. 41, 9–20.
- Zienia, L. Ya. (2011). Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnikh uchyteliv do navchannia inozemnykh mov uchniv profilnoi shkoly: monohr. Vyd-vo HDPIIM.
- Zienia, L. Ya., & Anisimova A. O. (2025). Navchannia inozemnykh mov v konteksti profilizatsii serednoi osvity: dosvid i realii. Visnyk KNLU. Seriia Pedahohika ta psykholohiia: zb. nauk. prats. Vydavnychiy tsentr KNLU. Vyp. 42, 9–17.
- Zienia, L. Ya., Boretska, H. E., & Svyrydiuk, V. P. (2024). Profesiina pidhotovka vchytelia inozemnoi movy i zarubizhnoi literatury na druhomu (mahisterskomu) rivni vyshchoi osvity: zmist ta struktura osvitnoi prohramy. Inozemni movy, 3, 11–23.
- Kontsepsiia profilnogo navchannia v starshii shkoli (2003). Pedahohichna presa.
- Kruhlyi stil “Onovlennia osvitnikh prohram pidhotovky vchyteliv u konteksti reformy “Nova ukrainska shkola” ta vyklykiv viiny”. (2024).
<https://www.youtube.com/watch?v=wXiCulmJ03s>
- Navchalna prohrama elektyvnykh kursiv z inozemnykh mov dlia starshoi shkoly ZNZ. (V. H. Redko, T. K. Polonska, N. P. Basai [ta in.]; V. H. Redko, Nauk. red.). Pedahohichna dumka, 2015.
- Natsionalna ramka kvalifikatsii. (2020) (v redaktsii vid 14.06.2025).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
- Polozhennia pro akredytatsiiu osvitnikh prohram, za yakymy zdiisniuietsia pidhotovka zdobuvachiv vyshchoi osvity (Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 686 vid 15.05.2024).
<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-polozhennia-pro-akredytatsiiu-osvitnikh-prohram-za-iakymy-zdiisniuietsia-pidhotovka-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-zareiestrovanyi-u-ministerstvi-justytzii-ukrainy-04-lypnia-2>
- Polonska, T. K. (2014). Profilne navchannia inozemnoi movy uchniv starshoi shkoly: metod. rek. Pedahohichna dumka.
- Pro zatverdzhennia Kontsepsiï profilnogo navchannia u starshii shkoli (Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 1456 vid 21.10.2013).
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1456729-13#Text>
- Pro zatverdzhennia novoi redaktsii Kontsepsiï profilnogo navchannia u starshii shkoli (Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 854 vid 11.09.2009).
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0854290-09#Text>
- Profilna serednia osvita: vyklyky i shliakhy realizatsii: zbirnyk materialiv (2024) (Liashenko O. I., Zasiakina T. M., Malovanyi Yu. I. Lytvynova S. H., Malynoshenska A. V., Zah. red.). Vydavnychiy dim “Osvita”.
- Profilne navchannia inozemnoi movy u starshii shkoli – nahalna sotsialna potreba. Kontsepsiia navchalnykh posibnykiv elektyvnykh kursiv z inozemnykh mov dlia uchniv 10–11 klasiv profilnoi shkoly. (2015). Ridna shkola, 5–6.
- Profesiinyi standart “Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity”. (2024).
<https://mon.gov.ua/news/informatsiine-povidomlennia>

Redko, V., & Burenko, V. (2021). Funktsii suchasnoho vchytelia inozemnoi movy v umovakh kompetentnisno oriyentovanoho navchannia: dydaktychni ta metodychni aspekty problemy. Inozemni movy v shkolakh Ukrainy, 1, 2–5.

Soroka, T. V. & Riabushko, S. O. (2024). Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny “Metodyka navchannia anhliiskoi movy u profilnij shkoli”, osvithnij stupin “mahistr”, spetsialnist 014 Serednia osvita. Izmailskyi derzhavnyi humanitarnyi universytet.

<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/ok-7-metodyka-navchannja-anhlijskoyi-movy-u-profilnij-shkoli-2024.pdf>

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)